
Két (családi) pont között

Esettanulmány
az EFOP-5.2.4-17-2017-00007. számú projekt
résztevőiről

VOKE Csomóponi Művelődési Központ

Szolnok

Szerkesztette: Horváth Zoltán

2020

Tartalomjegyzék

1. A projekt bemutatása, céljai.....	7
1.1. A projektet megalapozó adaptációs kísérlet bemutatása	7
1.2. Kapcsolódás a Széchenyi 2020 program és a konkrét felhívás céljaihoz	8
1.3. A felhívás keretében elérni kívánt részcélok	9
1.4. A projekt céljainak meghatározása.....	10
1.5. A projekt rövid összefoglalása	11
1.6. Célcsoport	12
1.7. A projekt innovativitása	13
1.8. A projekt hosszú távú hatása	14
2.1. Az első alany esete	15
2.1.1. A konkrét eset leírása	15
2.1.2. Az első találkozás leírása.....	15
2.1.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása	16
2.1.4. Az élettörténeti adatok leírása	16
2.1.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ...	17
2.1.6. Összefoglalás	21
2.2. A második alany esete	22
2.2.1. A konkrét eset leírása.....	22
2.2.2. Az első találkozás leírása	22
2.2.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása	23
2.2.4. Az élettörténeti adatok leírása	23

2.2.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ..	24
2.2.6. Összefoglalás	28
2.3. A harmadik alany esete	29
2.3.1. A konkrét eset leírása.....	29
2.3.2. Az első találkozás leírása	29
2.3.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása	30
2.3.4. Az élettörténeti adatok leírása.....	30
2.3.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ...	31
2.3.6. Összefoglalás	34
2.4. A negyedik alany esete.....	36
2.4.1. A konkrét eset leírása.....	36
2.4.2. Az első találkozás leírása	36
2.4.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása	37
2.4.4. Az élettörténeti adatok leírása	37
2.4.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ..	38
2.4.6. Összefoglalás	42
2.5. Az ötödik alany esete	43
2.5.1. A konkrét eset leírása.....	43
2.5.2. Az első találkozás leírása	43
2.5.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása	44
2.5.4. Az élettörténeti adatok leírása.....	44
2.5.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ..	45
2.5.6. Összefoglalás.....	49

2.6. A hatodik alany esete.....	50
2.6.1. A konkrét eset leírása.....	50
2.6.2. Az első találkozás leírása	50
2.6.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása.....	51
2.6.4. Az élettörténeti adatok leírása	51
2.6.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ..	52
2.6.6. Összefoglalás	55
2.7. A hetedik alany esete	56
2.7.1. A konkrét eset leírása.....	56
2.7.2. Az első találkozás leírása	56
2.7.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása.....	57
2.7.4. Az élettörténeti adatok leírása.....	57
2.7.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ..	58
2.7.6. Összefoglalás.....	61
2.8. A nyolcadik alany esete	63
2.8.1. A konkrét eset leírása.....	63
2.8.2. Az első találkozás leírása	63
2.8.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása.....	64
2.8.4. Az élettörténeti adatok leírása	64
2.8.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ..	65
2.8.6. Összefoglalás	68
2.9. A kilencedik alany esete	69
2.9.1. A konkrét eset leírása.....	69

2.9.2. Az első találkozás leírása	69
2.9.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása	70
2.9.4. Az élettörténeti adatok leírása	70
2.9.5. A segítő munka folyamatának bemutatása ...	71
2.9.6. Összefoglalás	74
2.10. A tizedik alany esete	75
2.10.1. A konkrét eset leírása	75
2.10.2. Az első találkozás leírása	75
2.10.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása	75
2.10.4. Az élettörténeti adatok leírása	76
2.10.5. A segítő munka folyamatának bemutatása	76
2.10.6. Összefoglalás	80
3. Összegzés	81
4. Szakirodalom	83

1. A projekt bemutatása, céljai

1.1. A projektet megalapozó adaptációs kísérlet bemutatása

A konzorciumvezető szolnoki VOKE Csomóponti Művelődési Központ 2015-ben kísérleti jelleggel létrehozta és elindította a Baba-mama Pontját, amely a fiatal családok anyukák életét könnyebbé tevő családi, szociális, orvosi, jogi és életviteli - mentális tanácsadó, szolgáltató és közösségi helye és programja kívánt lenni. Ezzel párhuzamosan létrehozta és elindította a közösségi pont online felületét képező, zártkörű, csak a felhasználók által igénybe vehető kísérleti „Fiatal Családok Pontja” elnevezésű intranet rendszert, amely egyszerre online családi magazin és egyben közösségi felület. A pilot projekt sikeresnek bizonyult, ezért jelen pályázatban a 2015-ben kísérleti jelleggel elindított pilot projektet szeretnénk adaptálni és kiterjeszteni, tartalmilag, területileg és a célcsoport összetételét tekintve is, az alábbiak szerint:

- CsaládiPont néven Szolnokon, Simontornyán, Kiskunfélegyházán létrehozunk egy-egy szolgáltató pontot, ahol tanácsadással, segítő szolgálattal, programok szervezésével foglalkozó szakmai csoport áll majd a célcsoport rendelkezésére, különböző programlehetőségekkel, szakmai tapasztalatcserével.

- A „Fiatal Családok Pontja” elnevezésű intranet rendszert nyitott internetes oldallá, a program területén élő és a CsaládiPontok szolgáltatásait igénybe vevő családok számára immár korlátlanul elérhető családi portállá bővítjük. A portál országos lefedettségre törekszik, és később a szolgáltatások tekintetében is országosan elérhető lesz. Szolgáltatások: a fiatal családok életét megkönnyítő praktikus tanácsok, életvezetési tippek, gyermeknevelési gyakorlatok, egészségügyi és mentálhigiénés tanácsadás, jogi és családjogi fórummal, családtervezési segítséggel.
- Célunk, hogy az adaptációt minél szélesebb körben tudjuk alkalmazni: Szolnokon kívül az egész országban szeretnénk segítséget nyújtani, és immár nemcsak a kisgyermekes anyukák, hanem a fiatal családok mindegyike számára, függetlenül attól, hogy van-e már gyermek a családban, vagy nincs.

1.2. Kapcsolódás a Széchenyi 2020 program és a konkrét felhívás céljaihoz

A felhívás célja, hogy a helyi társadalom életében fennálló problémák feltárásával, a helyi szükségletekre reagáló innovatív megoldások adaptálásával járjon hozzá az adott térségben jellemző problémák megoldásához, a lakosság társadalmi helyzetéből és a területi jellemzőkből eredő hátrányainak kompenzálásához.

Pályázatunk a helyi problémákra (népeségcsökkenés, a gyermektelen és csonka családok számának növekedése, a kielégítő szolgáltatások híján az elvándorlás drasztikus növekedése) kíván innovatív eszközökkel, eredményesen és hatékonyan reagálni.

Programunk a következő területek megoldására koncentrálna, összhangban a pályázati kiírásban megfogalmazott célokkal:

- családokat érintő szolgáltatások, különös tekintettel a gyermekekre;
- szociális ellátások és szolgáltatások, gyermekvédelem, gyermekjólét fejlesztése;
- társadalmi felzárkóztatás és befogadás, ezen belül:
 - kisebb települések elszegényedése, elnéptelenedése,
 - a közszolgáltatások (egészségügyi és közérdekű szociális szolgáltatások) elérhetőségének és minőségének javítása,
 - családtervezés, családi életre való felkészítés.

1.3. A felhívás keretében elérni kívánt részcélok

- CsaládiPontok létrehozása;
- „Fiatal Családok Pontja” internetes felülette szélesítése és kínálatának bővítése;
- Családjóléti szolgáltatások országos hálózattá bővítése;
- Az adaptációs rendszer megvalósulását követő monitoring rendszer kialakítása és működtetése

- (a mérési, kutatási és elemző rendszer hatékony és költségkímélő online monitoring szisztémájának kialakítása, működtetése);
- Az adaptációs kísérlet eredményes megvalósítása érdekében helyi együttműködések a konzorciumi partnerekkel és szakmai együttműködések a Nagycsaládosok Országos Szövetségével és annak helyi szervezeteivel.

A projekt keretében megvalósult adaptációs kísérletek további alkalmazásának előkészítése: a CsaládiPontok országos hálózattá bővítésének lehetősége, az intranetről internetes portállá szélesített CsaládiPont oldal teljes hozzáféréseinek biztosítása a szolgáltatók terén.

1.4. A projekt céljainak meghatározása

Projektünk célja, hogy a közművelődési szolgáltatók kiterjesztésével és információs tér működtetésével a családokat közelebb hozzuk egymáshoz, hozzásegítsük őket a sikeres gyermekneveléshez, mindezt úgy, hogy az őket érintő szociális rendszereket, információkat közelebb hozzuk hozzájuk, egy helyen elérhetővé tesszük.

Hosszú távú célunk, hogy a gyerekekből sikeres felnőttek váljanak, ehhez szükséges, hogy az önálló életvitelhez szükséges képességeik fejlődjenek. Ehhez véleményünk szerint leginkább a szülők szemléletformálásával járulhatunk hozzá.

Projektünk alapja a Szolnokon a konzorciumvezető VOKE Csomóponti Művelődési Központ által elindított és már működő Baba-mama Közösségi Pont, ahol a cél ennek kiszélesítése a Szolnok-Kiskunfélegyháza-Simontornya által határolt háromszögben, és új családok közösségbe való bevonása.

Emellett a „Fiatal Családok Pontja” intranet rendszer internetes portállá fejlesztése is célunk. Célunk továbbá a CsaládiPontok hálózatának kiszélesítése az ország három kevésbé fejlett régiójában, amit az intranetes oldal tartalmi bővítésével és internetes közösségi site-tá szélesítésével, multimédiás interaktív adatbázis létrehozásával, mindenhová eljutó segítő, tanácsadó szolgáltatást valósíthatunk meg, amely a családok lehetőségeiről, nehézségeiről, örömeiről szól.

1.5. A projekt rövid összefoglalása

A 3 megvalósítási helyszíneken, amelyek mindegyike más térségben fekvő, más adottságú és népességű település (Simontornya: 4 ezer lakos, Kiskunfélegyháza: 29 ezer lakos, Szolnok: 73 ezer lakos) CsaládiPontot hozunk létre, ahol a személyes találkozók mellett lehetőség nyílik a szakemberekkel való találkozásra is a bevont célcsoport részéről, továbbá a célcsoport tagok közötti együttműködések kialakítására is. Helyszínenként 30-40 fő bevonásával számítunk, így összesen 100 fő részvételére számítunk, akik személyesen vesznek részt a projektben.

A megvalósítás másik síkja virtuális térben, egy multimédiás felületen történik, amelynek a „Fiatal Családok Pontja” oldal az alapja. A nyilvános elérésűvé tett és kibővített tartalommal, szolgáltatási felülettel ellátott online portál alkalmas a következő tevékenységekre:

- a családok tartsák a kapcsolatot más családokkal,
- bármikor bekapcsolódhat új család a hálózatba,
- blogolási lehetőség, konferencia lehetőség, előadásokat tekinthetnek meg (interaktív módon, kérdéseket feltéve, szakértői válaszokkal)
- családi élettel kapcsolatos aktuális adózási, családtámogatási, gyermeknevelési, egészségügyi, táplálkozási, életviteli információk, gyakorlati tanácsok.

1.6. Célcsoport

Projektünk elsődleges célcsoportja a megvalósítási helyszínekhez (Szolnok, Kiskunfélegyháza, Simontornya) közel élő családok, akik legalább 1, legfeljebb 6 éves gyermeket nevelnek a projektbe való belépéskor. Összesen 100 fő bevonását tervezzük (legalább 50 család, a szolgáltatásokba az anya és az apa is bevonásra kerül előzetes terveink szerint, de előfordulhat, hogy csak az egyik szülő vesz részt a projektben).

Kontrollcsoport: Szintén legalább 1, max. 6 éves gyermeket nevelnek a projekt indulásakor, de nem vesznek részt a projekt kínálta szolgáltatásokban.

1.7. A projekt innovativitása

A családokat nem különböző szociális juttatások folyósításával, hanem az egymással való kooperáció elsajátításával szeretnénk jobb helyzetbe hozni, kihasználva a XXI. századi módszereket (közösségi média, virtuális terek). Így az adatbázis létrehozása, a folyamatos mérések és az információáramoltatás mellett a szakértői segítség és a közösségi interakciók, párbeszéddek, illetve a jó gyakorlatok megosztása, továbbvitele, adaptálása is lehetőséget teremt a minél szélesebb körű, gyakorta speciális kérdéskörök körbejárására, tájékozódásra, az egészségügyi, szociális, mentálhigiénés, jogi és gazdasági témájú, naponta sok családot érintő kérdések szinte azonnali megválaszolására, releváns tapasztalatokkal és feleletekkel.

A négy, teljesen eltérő szerkezetű, felépítésű, lakosságszámú és összetételű település érdemi információval szolgál a családok helyzetének alakulásáról, a virtuális és a személyes találkozások, dialógusok, konferenciák és praktikus tanácsok felhasználása mentén. Az adatokat, paramétereiket, változókat szociológiai bemeneti és kimeneti mérések révén biztosítjuk, ahogy az egyes folyamatok társadalmi összefüggéseire is rá kívánunk világítani a tervezett szociológiai tanulmányokkal.

A programok elősegítik a:

- társadalmi felzárkózást,
- az azonnali segítségkérést és nyújtást,
- a társadalmi párbeszédet.

Bízunk benne, hogy a már meglévő tapasztalatainkat és eredményeinket sikerül olyan mértékben hasznosítani, hogy több CsaládiPont is létrejöjjön Magyarország területén.

1.8. A projekt hosszú távú hatása

A projekt megvalósítása hozzájárul ahhoz, hogy olyan közös szaktudás épüljön a családi élet gyakorlati problémái mentén, amely eredményesen használható fel a családokat érintő szakpolitikai tervezésnél. A közművelődést, a családi funkciókat erősítő jó gyakorlatok átvétele stratégiai szinten hozzájárul a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentéséhez, az önkéntesség növeléséhez, egy egészségesebb társadalom kialakulásához.

Emellett fontos eleme a pályázatnak a fenntarthatóság. Ezt azzal kívánjuk elérni, hogy a felhalmozott tudást konkrét szakpolitikai ajánlásokká alakítjuk. A projekt keretében elért eredmények hosszú távú hasznosulása érdekében nyilvánosságra hozzuk az elért eredményeket, esettanulmányokat, valamint a szakmai-módszertani összegzést is.

2.1. Az első alany esete

2.1.1. A konkrét eset leírása

Az alannyal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: saját szerepe a család életében, a férfi szerepe a családban, a pénz szerepe a család életében.

2.1.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozás a szolnoki VOKE Csomóponti Művelődési Központban történt meg. Az első találkozás során az alany kissé félénk volt, nehezen nyílt meg. Érezhetően nem volt meg az a feltétlen bizalom az irányomba, de ez nem is volt elvárható. Viselkedése kissé feszült volt, de nem agresszív, érezhetően feszélyezte a helyzetet. Megjelenése ápolt, öltözetéről semmi különös nem mondható el, nem túl elegáns, de rendezett. Első gondolatom az volt, hogy nehezen fogunk tudni együtt dolgozni, ha ilyen feszült, de ez a későbbiekben megváltozott. Már az első alkalommal, miután feloldódott, nyíltan beszélt a problémájáról. Az első találkozás alkalmával érdeklődtem a család felépítése, valamint a család környezeti té-

nyezői felől. Érdeklődtem a gyermek kapcsolatairól, viszonyáról osztálytársaival, barátaival, szüleivel.

2.1.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

Az alany az első alkalommal az interjú során felvázolta a problémát. Az alany legfőbb problémája, hogy nehezen találja meg a helyét, szerepét a család életében. Úgy érzi, hogy felesége és gyermeke mellett nehezen tudja megélni a férfiasságát. Jelenlegi fizetése elég egy bizonyos életszínvonal megőrzésére, de úgy érzi, hogy ez számára nem elég, és felesége is neheztel rá alacsony fizetése miatt. Jelenleg munkahelyet sajnos nem tud váltani, mert a munkáltatója nem rugalmas. A fennálló helyzet fizikai tüneteket nem indukál, betegségtünetek nem figyelhetők meg. Úgy gondolom, hogy az alany élete más területein is bizonytalan, és ez a családi életében is megjelenik.

2.1.4. Az élettörténeti adatok leírása

Az alany kiskorában elvesztette édesapját, édesanyja nevelte fel őt és két lánytestvérét. Kijelenthető tehát, hogy az apamintája hiányos az alanynak. Felesége, amikor először megkérte a kezét, nemet mondott neki. Gyermeük többszöri próbálkozás után

fogant csak meg. Az alany fiút szeretett volna, azonban lány érkezett. Az alany iskolai tanulmányait egy hagyományos általános iskolában kezdte, majd egy szakközépiskolában tanult tovább. A szakközépiskolát asztalosként végezte el, érettségije is van. Régóta gondolkodik saját vállalkozás elindításán, de bizonytalan.

2.1.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

Az alannal 10 alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: az alany magabiztosságát növelni; a családban betöltött szerepét tudatosítani; valamint segíteni neki új, jobban fizető állást találni.

A segítő folyamat koncepciója a munkaügyi tanácsadás, valamint az érzelmi támogatás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával, az alany bizalmát egyre inkább elnyerve, az alany egyre mélyebben avasson be a problémájába, egészen a probléma gyökeréig leásva.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. A munka hatása a családi életre,
a családi kapcsolatokra
2. A családi hagyományok és tradíciók általában,
és a saját családjában

3. Családon belüli munka és szerepmegosztás, az ebből fakadó konfliktusok
4. A gyermeknevelés feladatai, szerepei
5. Az életmód és a család viszonya
6. A társadalmi szerepvállalás a család életében
7. Családtámogatási formák Magyarországon
8. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Önök számára?
9. A munkalehetőségek áttekintése
10. A vállalkozói létforma lehetőségei, előnyei, hátrányai

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Semleges	A kliens kissé tartózkodó volt, nehezen nyílt meg. A munka világa érezhetően feszültséget okoz neki, nagy nyomás nehezedik rá a család fenntartójaként. Nehezen beszélt a családon belüli kapcsolatokról, érezhetően nincs nyelve ahhoz, hogy kifejezze érzelmeit.
2.	Sikertelen	A kliens továbbra is nehezen nyílik meg a családjáról, kifejezetten elzárkózott a válaszadás elől. A konzultáció kifejezetten sikertelen volt, még annyit sem árult el családi életéről, mint az előző alkalommal.
3.	Semleges	A kliens ezen az alkalmon sokkal közlékenyebb volt, mint az előző alkalmon. A család életével kapcsolatban mélyre továbbra sem tudunk menni, de gyermekkorából megosztott velem olyan információkat, amelyek relevánsak jelenlegi helyzetével.

2.1. Az első alany esete

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
4.	Sikeres	A klienssel a gyermeknevelés témaköre kapcsán kifejezetten sikeres alkalmat zártunk. Őszintén beszélt a gyermekneveléssel kapcsolatos félelméről, valamint arról is, hogy mennyire nagy felelősségnek érzi azt, és hogy ezt a felelősséget valamiért szívesen vállalja.
5.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
6.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
7.	Sikeres	A kliens hiányos tudással rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről, ezért aktívan volt jelen a beszélgetésen, végig figyelt. A családtámogatási formák közül többre jogosult a családjával, melyeket meg is fogják igényelni.
8.	Sikeres	A kliens őszintén beszélt a pályázati programról, több helyen nagyon jó véleménnyel volt a programról, de kritikával is illette azt. Elismerte, hogy már most sokban segített a családjának ez a program.
9.	Sikeres	A kliens központi problémája a munkavállalás kérdése, ezért nagyon aktívan volt jelen a beszélgetésben. Felkeltette az érdeklődését az atipikus foglalkoztatási lehetőség.
10.	Sikeres	A kliens régóta tervezgeti saját vállalkozás indítását, ezért érdeklődve volt jelen a beszélgetésben. Hasznos gyakorlati tanácsokat kapott elmondása szerint.

A találkozások során már a kezdetektől érzékelhető volt az alany részéről, hogy fenntartásokkal, de bizalommal fordul felém. Ennek megfelelően találkozásról találkozássra mélyült a bizalmi kapcsolat közöttünk, és egyre komolyabban és mélyebben tudtunk belemenni egy-egy témába. A találkozások sikerességét bizonyítja az alábbi párbeszéd is, amely a hatodik alkalommal történt meg:

ÉN: Hogy áll a munkakereséssel?

ALANY: Sehogy.

ÉN: Miért nem?

ALANY: Nem keresek.

ÉN: Nem akar új munkát, jobban keresni?

ALANY: De.

ÉN: Tudok ebben valahogy segíteni?

ALANY: Nem tudom.

ÉN: Tudja, hogy hol kéne keresgélni?

ALANY: Nem igazán.

ÉN: Ismeri a profession.hu-t?

ALANY: Nem igazán.

ÉN: Egyéni vállalkozás indításában is gondolkodik, jól emlékszem?

ALANY: Igen-igen.

ÉN: Azt tudja, hogy milyen egyéni vállalkozást indítani?

ALANY: Hallottam, hogy nem olyan nehéz.

ÉN: Jövő hétre utánanézek, és megmutatom, hogy hogy lehet.

ALANY: Rendben.

A kiragadott párbeszéd részletből is érzékelhető, hogy az alany alapvetően passzív, nehezen nyílik meg, azonban minimális nyomásra képes elfogadni a segítséget. A beszélgetések során nyilvánvalóvá vált számomra, hogy egy fokkal erélyesebben kell vele kommunikálni, mint általában a kliensekkel. Ezt felismerve megnyílt a lehetősége annak, hogy a programban való részvétele sikeres legyen.

2.1.6. Összefoglalás

Véleményem szerint az alannyal eredményes utat sikerült bejárnunk, amely során sikerült a szemléletét, gondolkodásmódját jó irányba terelni. A segítő munka során tisztázódott benne saját szerepe a családon belül, valamint felismerte, hogy számos munkalehetőség áll előtte nyitva. A találkozások óta sikerült új munkát találnia, valamint családjával való viszonya is harmonikusabbnak mondható, mint korábban. A segítő-alany viszonyt termékenynek találok, melyhez nagyban hozzájárult az alany pozitív hozzáállása a helyzethez.

2.2. A második alany esete

2.2.1. A konkrét eset leírása

Az alannyal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: munkába visszaállás gyermekvállalás után, az anya-gyermek kapcsolatra gyakorolt hatása a munkába történő visszaállásnak, egyedülálló szülőként boldogulás a munkaerőpiacon.

2.2.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozásra az alany fél óra késéssel érkezett, mivel a gyermekét el kellett vinnie óvodába, valamint feladni egy fontos levelet. Az alany nagyon nagy nyitottsággal volt jelen már az első találkozáson is. Első benyomásom az alanyról az volt, hogy kissé szétszórt, kapkodó, de figyelmes, intelligens. Viselkedése és megjelenése normális, öltözete elegáns. Jó kedélyű embernek tűnt fel első alkalommal, aki gyakran humorizál. Teljesen szimpatikus volt számomra a kliens, úgy éreztem, könnyű lesz együtt dolgozni.

2.2.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

Az alany számára a probléma leginkább abból fakad, hogy két éve, nagyjából gyermeke születésének időpontjában, elvált férjétől. Azóta egyedülálló szülőként viseli gondját a négy éves Bernadettnek. Saját elmondása szerint gyermekével való kapcsolata kiegyensúlyozott, harmonikus, ezért is gondolja úgy, hogy szeretne lassan újra munkába állni. Előző munkahelyéről terhessége miatt rúgták ki. Jelenleg a férj által fizetett gyermektartásdíjból és szociális támogatásokból él. A legnagyobb problémát számára az okozza, hogy hogyan tudná összeegyeztetni a gyermeknevelést a munkával.

2.2.4. Az élettörténeti adatok leírása

Három évig élt házasságban férjével, majd a gyermekvállalás időpontjában elváltak. Azóta egyedül él gyermekével. Tartós kapcsolata azóta nem volt, jelenleg nehezen tud lehetőséget teremteni a gyerek mellett arra, hogy ismerkedjen. Anyagi hátterét tekintve a férj által fizetett gyermektartásdíjból és az önkormányzat által nyújtott szociális támogatásokból él. Anyagi lehetőségei nem engedik meg bébiszit-

ter fogadását. Barátnői egyszer-egyszer be tudnak segíteni, ha felügyelet kell a gyereknek. A kliens eredeti foglalkozása varrónő, a varrodából, ahol a szülés előtt dolgozott, terhessége miatt bocsátották el, oda nem tud visszamenni dolgozni. A varrodával öt év munkaviszonya volt, eddig ez volt az első és egyetlen munkahelye.

2.2.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

A klienssel tíz alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: együtt gondolkodni a kliens lehetőségeiről, hogy hogyan tudja összeegyeztetni a munkát és a gyermeknevelést. A munkaerőpiac lehetőségeinek áttekintése, szimpatikus munkahely megtalálása. Felkészülni az anya-gyermek munkába állásból adódó változásaira, kihívásaira.

A segítő folyamat koncepciója a munkaügyi tanácsadás, valamint az érzelmi támogatás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával feltérképezzük, milyen lehetőségei vannak a munkaerőpiacon az alany-nak, valamint, hogy módszeresen felkészüljünk arra a helyzetre, hogy amikor munkába áll, milyen kihívásokkal kell szembenéznie az anya-gyermek kapcsolat-ban belül.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. A munka hatása a családi életre, a családi kapcsolatokra
2. A családi hagyományok és tradíciók általában, és a saját családjában
3. Családon belüli munka és szerepmegosztás, az ebből fakadó konfliktusok, az egyedülálló anyaság problémái, kihívásai
4. A gyermeknevelés feladatai, szerepei, az apaszerepek kérdése az egyedülálló szülői nevelésben
5. Az életmód és a család viszonya
6. A társadalmi szerepvállalás a család életében
7. Családtámogatási formák Magyarországon
8. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Ön számára?
9. A munkalehetőségek áttekintése
(részmunkaidős és távmunkák)
10. A vállalkozói létforma lehetőségei, előnyei, hátrányai

Két (családi) pont között

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Sikeres	A kliens pontosan látja, hogy milyen nehézségekkel jár a munka és a gyermeknevelés összeegyeztetése, ezen a téren nem volt dolgunk. Hasznos, gyakorlati tanácsokat kapott ezen a téren.
2.	Sikeres	Eredményesen és tartalmasan beszélgettünk arról, hogy családjában milyen hagyományok és tradíciók vannak, és ezek közül miket akar továbbadni gyermekének.
3.	Sikeres	A kliens pontosan ismeri a munkájának az anya-gyermek kapcsolatra gyakorolt negatív hatásait, a problémája ennek gyakorlati kezelésével van.
4.	Sikeres	A kliens pontosan látja, hogy milyen szerepek és feladatok vannak a gyermeknevelésen belül. Érdekes, hogy mindent maga próbál megoldani, nehezen fogad el segítséget. Ennek miérettjeiről is beszélgettünk.
5.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
6.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
7.	Sikeres	A kliens hiányos tudással rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről, ezért aktívan volt jelen a beszélgetésen, végig figyelt. A családtámogatási formák közül többre jogosult a családjával, melyeket meg is fogják igényelni.

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
8.	Sikeres	Őszintén beszélt a programról, véleménye szerint nagyon hasznos a számára.
9.	Sikeres	A kliens központi problémája a munkavállalás kérdése, ezért nagyon aktívan volt jelen a beszélgetésben. Felkeltette az érdeklődését az atipikus foglalkoztatási lehetőségek.
10.	Semleges	A klienst nem igazán érdekli önálló vállalkozás indítása.

A találkozások során már a kezdetektől érzékelhető volt az alany részéről, hogy bizalommal fordul felém, szeretne változtatni jelenlegi kiszolgáltató anyagi helyzetén. Ezt a bizalmat mutatja az alábbi párbeszéd is:

ÉN: Fél ettől a helyzettől?

ALANY: Igen, azt hiszem.

ÉN: Mivel kapcsolatban van félelme?

ALANY: Hát, hogy hogyan tudok majd ott lenni időre az oviban, meg időre a munkahelyen, mi lesz a délutáni foglalkozásokkal, ha nem érek rá elhozni, ilyenek.

ÉN: Értem. Van esetleg valaki, aki tudna segíteni ebben? Az apa?

ALANY: Á. Ő nem. Meg nem is akarom.

ÉN: Értem. Barátok? Rokonok?

ALANY: Egyébként van egy-kettő, aki biztos segítené.

ÉN: Meg kéne őket keresni, és érdeklődni, hogy egy ilyen helyzetben be tudnának-e segíteni.

ALANY: Oké.

A párbeszéd mutatja, hogy a kliens nyitottan állt a projekthez, ezért a program segítséget tudott nyújtani a számára. Ehhez azonban szükség volt arra, hogy valaki külső nézőpontból tekintsen a problémára, és ezzel szembesítse a klienst. A kliens ez elől nem zárkózott el, hanem nyitottan fogadta.

2.2.6. Összefoglalás

Úgy gondolom, hogy az alannal sikerült egy eredményes segítő folyamatot zárunk. A kliens részéről folyamatos volt a találkozások alkalmával a nyitottság, figyelem, amely nagyban megkönnyítette a folyamatot. A kliens folyamatosan azon volt, hogy jelenlegi élethelyzetén változtasson, világosan látta maga előtt a célt, amelynek elérésében eredményesen tudtam segíteni. Összességében elmondható, hogy találkozásról találkozásra alakult ki egyre mélyebb bizalmi viszony köztem és a kliens között. Úgy gondolom, hogy a kliens hosszú távon is hasznosítható tudást szerzett a találkozások alkalmával, és egy fokkal magabiztosabban és tudatosabban lép ki egyedülálló anyaként ismét a munkaerőpiacra.

2.3. A harmadik alany esete

2.3.1. A konkrét eset leírása

Az alannal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: az alany központi problémája nehezen rajzolódott ki, ugyanis nagyon zárkózott volt a találkozások során. Úgy érzékelem, hogy az anyaszereppel kapcsolatban vannak fenntartásai, nem képes behelyezkedni ebbe a szerepbe.

2.3.2. Az első találkozás leírása

A kliens az első, közösen egyeztetett alkalom időpontjában nem jelent meg, erről előzetesen nem tájékoztatott. A második alkalommal megjelent, igaz, negyedórás késéssel. Arra, hogy első alkalommal miért nem jelent meg, nem adott magyarázatot. Megjelenése ápolatlan, enyhe alkohol szagot árasztott magából a kliens. Öltözete rendezetlen, szemmel láthatóan használt ruhákat hord. Érezhető volt számomra, hogy nehezen fogunk tudni együtt dolgozni.

2.3.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

Nehezen tudom körülhatárolni a kliens problémáját, hiszen az első alkalommal alig árult el valamit arról, hogy mi a helyzet a családjával. Érezhetően teljesen tartózkodó pozíciót vett fel velem és a helyzettel szemben is. Megjelenéséből ítélve alkoholizmussal küzd az alany. A harmadik találkozás alkalmával elmondta, hogy gyermeke nem volt tervezett, el akarta vetetni, de akkorra már erre jogilag nem volt lehetőség. Véleményem szerint központi problémája, hogy nehezen birkózik meg a tudattal, hogy gyermeke született, annak ellenére, hogy ő ezt nem szeretne volna. Nem tud behelyezkedni az anyaszerepbe, gyakorlatlan, rutintalan ebben a szerepben, és teljes mértékben elutasítja azt. Feltételezésem szerint ebben a helyzetben partner sem tud támasza lenni, azért is ilyen nehéz a kliens számára ez a helyzet.

2.3.4. Az élettörténeti adatok leírása

A kliens kevés dolgot árult el magáról, a legtöbb információt az ismerőseivel való beszélgetésekből nyertem. Ezek alapján a kliens érettségi nélkül fejezte be az iskolát, jelenleg munkanélküli, jelenleg GYES-en van. Korábban alkalmi munkái voltak, dol-

gozott közmunkásként, valamint feketén is. Magánéletére az jellemző, hogy alkalmi kapcsolatai voltak korábban, míg összejött azzal a férfival, aki gyermeke apja. Az apa jelenleg is velük él, de ritkán jár haza, dolgozik, vagy a kocsmában van. Anyagi bevételeik minimálisak, az ismerősök elmondása szerint a pénz nagy részét alkoholra költik.

2.3.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

A klienssel hat alkalommal találkoztam csak. Az első alkalom egy héttel később történt csak meg a tervezetthez képest, mert a kliens nem jelent meg. A hatodik alkalom után a kliens megszakította a segítő folyamatot. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: rávilágítani és tudatosítani problémáit (elsősorban az alkohollal kapcsolatos betegséget), valamint közösen gondolkodni az anya-gyermek kapcsolatáról, felhívva a figyelmét a gyermek érdekeire.

A segítő folyamat koncepciója az életmódbeli tanácsadás, valamint az érzelmi támogatás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával feltérképezzük, milyen lehetőségei vannak az egészséges életmód megkezdésére, valamint arról szerettem volna beszélgetni az alannyal, hogyan működik egy hagyományos család.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. Az életmód és egészség közötti összefüggés.
A szülő mint példa a gyermek előtt.
2. A társadalmi szerepvállalás és az arra való nevelés egy család életében
3. Családtámogatási formák Magyarországon, ezek igénybevételi feltételei
4. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Ön számára?
5. A családi munkamegosztás a kliensnél. A család bevételei, munkalehetőségek a kliens számára: részmunkaidő és távmunka.
6. Az anya-gyermek kapcsolat kérdései

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
Hányadik konzultáció?	A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége	Indoklás, megjegyzés
1.	Semleges	A kliens zárkózott volt, nehezen válaszolt a kérdésekre. Ezt betudtam annak, hogy első alkalommal találkozunk, új, szokatlan helyzetbe került.
2.	Sikertelen	A kliens számára fel sem merülhet a társadalmi szerepvállalás kérdésköre. Problémája nem releváns a témával.
3.	Semleges	A kliens számára fontos volt a téma, ez érződött az aktivitásán is. A találkozás azonban egyoldalú volt, én tájékoztatást adtam a családtámogatási lehetőségekről, ő pedig most sem volt kommunikatív.

2.3. A harmadik alany esete

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
4.	Semleges	A kliens, elmondása alapján, nem tudja megfelfelelni a pályázat hasznosságát. Arra sem tudott választ adni, hogy miért vállalta el a programban való részvételt.
5.	Sikertelen	Hiányzik a kliens motivációja, hogy visszalépjön a munkaerőpiacra, így az atipikus foglalkoztatási lehetőségek nem keltették fel az érdeklődését.
6.	Sikertelen	A kliens nem adott ki információt az anya-gyermek kapcsolatáról.
7.	Nem valósult meg	A kliens megszakította a segítő folyamatot.
8.	Nem valósult meg	A kliens megszakította a segítő folyamatot.
9.	Nem valósult meg	A kliens megszakította a segítő folyamatot.
10.	Nem valósult meg	A kliens megszakította a segítő folyamatot.

A találkozások során már a kezdetektől érzékelhető volt az alany részéről, hogy bizalmatlansággal fordul felém, nem szeretne változtatni jelenlegi helyzetén. Nagyon nehezen nyilatkozott meg bármilyen témában, sokszor csak teljes csendben ült a széken. Több alkalommal beszámíthatatlan, illuminált állapotban volt. Az előbb említett bizalmatlanságot mutatja az alábbi párbeszéd is:

ÉN: Otthon minden rendben van?

ALANY: Igen.

ÉN: Hol van most a gyerek?

ALANY: Az apjával.

ÉN: És mit csinálnak?

ALANY: Mittudomén.

ÉN: Nem tudja?

ALANY: Csendben ül.

ÉN: Jól kijönnek az apával?

ALANY: Ja, ja.

ÉN: Nincsenek veszekedések?

ALANY: Á, nem.

ÉN: Mióta is vannak együtt?

ALANY: Nem tudom.

ÉN: Nem tudja?

ALANY: Nem.

A párbeszédéből látszik, hogy nem sikerült közös nyelvet találnunk a kliens problémájának megoldásához. A kliens végig zárkózottan reagált, nem nyílt meg, minden kérdésemet elhárította, vagy terelte a témát. A beszélgetések során több kommunikációs technikával is éltem, azonban egyik sem hozott átütő eredményt.

2.3.6. Összefoglalás

A segítő folyamatot teljes mértékben sikertelennek ítélem meg. Az eredetileg tíz alkalmasra tervezett segítő folyamat a hatodik alkalom után megszakadt, ismeretlen okokból. A klienssel nem sikerült bizalmi viszonyt kialakítani, szinte egyáltalán nem nyílt meg előttem. Problémáiról csak ritkán és keveset beszélt, feltételezéseim és külső információforrások segítsé-

gével próbáltam meg segíteni. Felhívtam a helyi szak-
szolgálatok figyelmét a családra, mert véleményem
szerint kétséges, hogy a gyermek jó helyen van-e eb-
ben a családban. A családsegítő szolgálat ígéretet tett,
hogy felveszi a kapcsolatot a családdal. Az esetből
azt a következtetést vonom le, hogy a segítő folyamat
csak és kizárólag akkor tud működőképes lenni, ha
a kliensnek legalább a szándéka megvan arra, hogy
szembenézzon a problémáival, és elfogadja az ezzel
kapcsolatban nyújtott segítséget.

2.4. A negyedik alany esete

2.4.1. A konkrét eset leírása

Az alannyal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: gyermeke egy éves, saját magára tapasztalatlan anyaként tekint, aki nagyon bizonytalan abban, hogy megfelelően tud teljesíteni a gyereknevelésben. A bürokratikus rendszereken belül nehezen tájékozódik, úgy érzi, hogy tájékoztatlansága miatt valamilyen gyermektámogatási lehetőségről lemarad.

2.4.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozás szolnoki VOKE Csomóponti Művelődési Központban történt meg. A kliens időben érkezett, ráadásul negyedórával az előre megbeszélte időpont előtt. Első benyomásaim a klienssel kapcsolatban nagyon pozitívak voltak, érezhetően közreműködő volt, és meglátta a segítséget a pályázat lehetőségében. Viselkedése kulturált, intelligens volt; hangulata kedélyes, öltözete ápolott, rendezett. A kliens abszolút szimpatikus volt számomra, úgy gondoltam, hogy könnyen fogunk tudni együtt dolgozni.

A problémájában megragadott az a végtelen aggódás és szeretet, amivel a gyermeke felé fordul.

2.4.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

A kliens problémája abból fakad, hogy most született egy éve gyermeke, és folyamatosan megkérdőjelezi saját anyai működését. A kliens rengeteg gyermeknevelési szakirodalmat olvas, ahol egymásnak ellentmondó információkat talál, és ez elbizonytalanítja őt. Nehezen hallgat az ösztöneire, megérzéseire, inkább külső megerősítésre vár mindig. Ezen felül nehezen ismeri ki magát a magyarországi bürokratikus rendszerekben, nagy félelme, hogy valamilyen hivatali ügyet elmulaszt, nem fizet határidőre, hasonlók. A kliens problémájával összhangban nem tapasztaltam semmiféle lelki zavart, esetleg megemlíteném azt az általános fáradtságot, amely jellemző a kisgyermekes anyákra, így az alanyra is. Ezen kívül más panaszt nem jelzett, egészséges az alany.

2.4.4. Az élettörténeti adatok leírása

A kliens egy évvel ezelőtt vállalt gyermeket férjével, akivel három éve házasok. Házasságuk a kliens elmondása szerint jó, az apa megfelelő érzelmi és

anyagi támogatást képes nyújtani a családnak. A családon belüli szerepek ismertek, ebből fakadó konfliktusok ritkán jellemzők. A kliens jól fizető munkát hagyott ott a terhesség miatt, annak a lehetőségeit is keresi, hogy milyen formában tudna visszatérni a munkaerőpiacra a gyermek mellett. A kliens szülei korán meghaltak, férje szülei pedig másik városban élnek, így az ő segítségükre nem számíthatnak. Szolnokra öt évvel ezelőtt érkeztek, a kliens kapott egy munkalehetőséget itt. Mindketten egyetemet végzett emberek, férje mérnök, a kliens pedig kommunikáció és médiatudományt tanult.

2.4.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

A klienssel hat alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: a klienssel való beszélgetések során arra rávilágítani, hogy a gyermeknevelést nem lehet csak és kizárólag tan könyvből megvalósítani. A kliens érzelmi támogatása abban, hogy jó anya, aki képes ellátni anyai feladatait. A klienssel való beszélgetés során kitértünk még arra is, hogy milyen támogatási formák léteznek Magyarországon a családok számára. Ezen felül a segítő folyamat célja az arról való gondolkodás, hogy az anya hogyan tudna minél hamarabb visszaállni a munkaerőpiacra.

A segítő folyamat koncepciója az érzelmi támogatás, valamint a munkaügyi tanácsadás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával rávilágítunk arra, hogy semmi baj nincs azzal, hogy kétségei vannak a saját anyaságával kapcsolatban, pont emiatt, hogy ez megfogalmazódik benne, nem lesz semmi gond. Az érzelmi támogatás után pedig közösen áttekintettük, hogy milyen lehetőségei vannak a munkaerőpiacon, és ez hogy egyeztethető össze a családi élettel.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. Az életmód és a család viszonya. A szülő mint példa a gyermek előtt, mitől lesz jó példa a szülő?
2. A társadalmi szerepvállalás a család életében
3. Családtámogatási formák Magyarországon
4. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Ön számára?
5. A munkába lépés lehetőségei (atipikus foglalkoztatás, részmunkaidő, távmunka)
6. A vállalkozói lét lehetőségei

Két (családi) pont között

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Sikeres	A klienssel érdemben beszélgettünk arról, hogy mitől lesz egy szülő jó példa a gyermek előtt, és hogy neki e téren milyen mintái vannak. A mintaadás kapcsán aggályai, fenntartásai vannak magával szemben, melyekről hosszasan beszélünk.
2.	Sikeres	Az előző témához kapcsolódva megint a mintaadás került elő a társadalmi szerepvállalás kapcsán. A kliens igyekszik ebben is példát mutatni gyermekének. Ezzel kapcsolatos aggályait is átbeszéltük.
3.	Sikeres	A kliens részletes tájékoztatást kapott a családtámogatási formákról.
4.	Sikeres	Őszintén beszélt a programról, véleménye szerint nagyon hasznos a számára.
5.	Sikeres	A kliens érdeklődött az atipikus foglalkoztatási formák iránt, melyek közül megtaláltuk a számára legtesthezállóbbat. Miután megismerte ezeket a formákat, elgondolkodott, hogy ilyen irányban keres munkát.
6.	Semleges	A klienst nem igazán érdekli önálló vállalkozás indítása.

A találkozások során már a kezdetektől érzékelhető volt az alany részéről, hogy bizalommal fordul felém, problémáját nyíltan felvállalta, amelyre nem tőlem várta a megoldást egy az egyben, hanem saját maga is felismerte, hogy segítségre van szüksége. Az együttműködő hozzáállást mutatja az alábbi párbeszéd is, amely az első találkozáson történt meg:

ÉN: Mitől fél a leginkább a gyermekneveléssel kapcsolatban?

ALANY: Hát talán attól, hogy valamit elrontok. Hogy elrontom az életét valamivel, amiről nem is gondoltam, hogy hatással lesz rá.

ÉN: Mire gondol pontosan?

ALANY: Mondjuk, hogy rossz iskolába visszük majd. Hogy nem azt akarja csinálni, amit mi gondoltunk, hogy csinálni akar. Ilyenek.

ÉN. Értem.

ALANY: Meg hogy milyen példát mutatunk az apjával. Hogy amit mi csinálunk, és azt gondoljuk, hogy követendő, talán mégsem annyira követendő.

ÉN: Ezek teljesen jogos félelmek, de azt hiszem, hogy ez teljesen rendben van, hogy ezek megfogalmazódnak Önben.

ALANY: Igen?

ÉN: Igen, ez azt jelenti, hogy gondolkozik a problémáról, és felismeri azt. Ami azt jelenti, hogy ha meg tudja fogalmazni a problémát, az már fél siker.

ALANY: Igen?

ÉN: Igen.

A párbeszédéből érzékelhető, hogy a kliensben nagyon erős közlésvágy volt. Nagyon szerette volna megosztani a problémáit, és nagyon számított a segítségre. A kezdeti magabizonytalanság szerepét

idővel átvette egyfajta magabiztosság, öntudatosság. A segítő folyamat alatt végig nyílt kommunikációt figyeltem meg.

2.4.6. Összefoglalás

Összességében elmondható, hogy az alany már a kezdetektől fogva konstruktívan állt a segítő folyamathoz és hozzám. Problémáját már a segítő folyamatot megelőzően tudatosan ismerte fel, és tudatosan megpróbált élni a pályázat adta segítő lehetőségekkel. Véleményem szerint ezzel a lehetőséggel maximálisan élni tudott, hasznosítható tudást és ismereteket szerzett a beszélgetések alkalmával a magyarországi családtámogatási rendszerekről, a saját anyai szerepéről, valamint a munkába való visszaállítás lehetőségeiről.

2.5. Az ötödik alany esete

2.5.1. A konkrét eset leírása

Az alannal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: fenntartásai vannak azzal kapcsolatban, hogy képes-e biztosítani gyermeke számára az egészséges életmódhoz szükséges feltételeket.

2.5.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozásra a szolnoki VOKE Csomóponti Művelődési Központban került sor. A kliens a találkozás elején kissé zárkózott volt, új volt számára a helyzet. Az elején nehezen nyílt meg, azonban utána nyíltan vállalta problémáját, amelyet nem szégyellt, őszinte segítségkéréssel fordult felém. Az első benyomásaim pozitívak voltak az alannal szemben, úgy gondoltam, hogy eredményes segítő folyamatot tudunk megvalósítani. Viselkedése átlagos, megjelenése rendezett, ápolt, öltözete igényes. Hangulata kissé monoton, a humorra kevésbé nyitott.

2.5.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

Az alanynak fenntartásai vannak azzal kapcsolatban, hogy képes-e biztosítani gyermeke számára az egészséges életmódhoz szükséges feltételeket. Párjával korlátozottak az anyagi lehetőségeik, többször problémát okozott az alapvető élelmiszerek beszerzése is. Az anya szeretné gyermekét az egészséges életmódra nevelni, azonban sokszor, anyagi lehetőségeik miatt, ezt nem tudja sikeresen megtenni. A kliens fél, hogy rossz példát mutat a gyermeknek, akinek a későbbiekben ebből hátránya fog származni. A kliens továbbá nincs tisztában azzal, hogy milyen családtámogatási lehetőségek érhetők el az országban; valamint, hogy milyen munkalehetőségei lennének anyaként.

2.5.4. Az élettörténeti adatok leírása

A kliens négy éve él kapcsolatban párjával, gyermekük jelenleg öt éves. A kliens párja egy autógyárban dolgozik összeszerelő munkásként, az anya jelenleg munkanélküli, eredeti végzettsége fodrász. Alkalomszerűen bevállal otthonában egy-egy embert, de ez nem nevezhető állandó keresetnek. Párkapcsolata elmondása szerint rendben van, megfelelő ér-

zelmi támaszt képes nyújtani neki a párja. A kliens elmondta, hogy édesanyja és édesapja mindketten rákban haltak meg, erős dohányosok voltak, unokájukat már nem érték meg. A kliens elmondása alapján ezért is fontos számukra, hogy az egészséges életmód terén mintát tudjanak mutatni a gyermeknek. A párja rendszeresen fut, ő pedig igyekszik egészséges ételeket készíteni a családi asztalra.

2.5.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

A klienssel hat alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: a klienssel való beszélgetések során arra rávilágítani, hogy az egészséges életmód nem csak az anyagi feltételekből származtatható, hanem legalább ennyire fontos a lelki jólét is. A klienssel való beszélgetés során kitértünk még arra is, hogy milyen támogatási formák léteznek Magyarországon a családok számára. Ezen felül a segítő folyamat célja az arról való gondolkodás, hogy az anyának milyen lehetőségei vannak a munkaerőpiacon.

A segítő folyamat koncepciója az érzelmi támogatás, valamint a munkaügyi tanácsadás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával rávilágítunk arra, hogy az egészséges életmód elengedhetetlen feltétele a lelki jólét, amely tud független lenni az anyagi jóléttől.

Érzésem szerint az anya és az apa túlságosan anyagi-
giasan tekintenek ezekre a kérdésekre, ezeken az
álláspontokra szerettem volna hatással lenni. Az ér-
zelmi támogatás után pedig közösen áttekintettük,
hogy milyen lehetőségei vannak a munkaerőpiacon,
és ez hogy egyeztethető össze a családi élettel.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. Az életmód és a család viszonya. A szülő mint
példa a gyermek előtt, mitől lesz jó példa a szülő?
Az egészséges életmód kritériumai (lelki egészség)
2. A társadalmi szerepvállalás a család életében
3. Családtámogatási formák Magyarországon
4. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Ön számára?
5. A munkába lépés lehetőségei (atipikus
foglalkoztatás, részmunkaidő, távmunka)
6. A vállalkozói lét lehetőségei

2.5. Az ötödik alany esete

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Sikeres	A találkozás alkalmával sikeresen mértük fel, hogy a kliens milyen problémával küzd. Beszéltünk arról, hogy az egészséges életmód nem csak a testi, hanem a lelki egészségtől is függ.
2.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
3.	Sikeres	A kliens hiányos tudással rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről, ezért aktívan volt jelen a beszélgetésen, végig figyelt. A családtámogatási formák közül többre jogosult a családjával, melyeket meg is fogják igényelni.
4.	Sikeres	A kliens őszintén beszélt a pályázati programról, több helyen nagyon jó véleménnyel volt a programról, de kritikával is illette azt. Elismerte, hogy már most sokban segített a családjának ez a program.
5.	Sikeres	A kliens számára hasznos volt a beszélgetés, ugyanis azt látja, hogy az anyagi jóléttel lehet megteremteni az egészséges életmód feltételeit, ezért élénken érdeklődött a különböző, otthonról is végezhető munkák iránt.
6.	Semleges	Nem érdekli önálló vállalkozás indítása.

A találkozások során már a kezdetektől érzékelhető volt az alany részéről, hogy bizalommal fordul felém, könnyen fogalmazza meg problémáját. A probléma

megfogalmazása során azonban nem vette számba minden aspektusát a problémának, amelyre a találkozások alkalmával fokozatosan tudtam rávilágítani. Egy ilyen felismerésre példa az alábbi párbeszéd is:

ÉN: Ön szerint milyen részei vannak az egészséges életmódnak?

ALANY: Sport, étkezés, mozgás.

ÉN: Ennyi?

ALANY: Igen. Nagyjából ennyi.

ÉN: Értem. És mi van a lelki egészséggel?

ALANY: Mire gondol?

ÉN: Hát arra, hogy lelkileg jól érezzük magunkat. Hogy nem vagyunk feszültek, könnyedén vesszük az akadályokat, nem stresszelünk például.

ALANY: Hm. Erre nem gondoltam.

ÉN: Pedig én azt gondolom, hogy ez is fontos része az egészséges életmódnak.

ALANY: Igen, ebben igaza lehet. Erre is érdemes odafigyelni.

ÉN: Igen.

A párbeszéd részletből is látszik, hogy a kliensnek új, revelatív információ volt, hogy az egészségnek nem csak anyagi feltételei vannak, hanem a lelki egészség is fontos. Látható, hogy a kliensnek volt egy nagy felismerése a beszélgetések során ezzel kapcsolatban, a gondolkodása alapjaiban változott meg, egészült ki ezzel a tudással.

2.5.6. Összefoglalás

Összességében elmondható, hogy egy sikeres segítő folyamatot zártunk a klienssel, amelyben rávilágítottunk arra, hogy az egészséges életmód fontos eleme a lelki egészség is. Ezen felül a kliens tájékozódott a Magyarországon elérhető családtámogatási formákról, amelyek közül nem egyre jogosult is, párjával megbeszélték, hogy igénybe fogják venni ezeket. A klienssel érdemben sikerült egyeztetnünk arról is, hogy milyen lehetőségei vannak a munkaerőpiacon egy öt éves gyermekkel, tájékozódott a munkaerőpiaci viszonyokról, valamint megfogalmazódott benne egy vállalkozás indításának az ötlete is.

2.6. A hatodik alany esete

2.6.1. A konkrét eset leírása

Az alannyal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: gyermeke óvodába ment, ami mellett az alany elkezdett újra dolgozni. A családon belül ez különböző konfliktusok forrása.

2.6.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozás során minden rendben történt, az alany pontosan megjelent a konzultáción. Hamar kiderült, hogy az alany számára a legnagyobb probléma, hogy nehezen tudja összeegyeztetni a munkát és a magánéletet. Viselkedése nyugodt, megjelenése ápolt, öltözete igényes, hangulata kedélyes volt az első találkozáson. Pozitív érzéseket váltott ki belőlem a kliens, nyugodtságot árasztott magából, amely kissé ellentétben állt a felvázolt problémával. Ez a kettőség ragadott meg leginkább a kliensben, hogy van egy feszítő belső problémája, de egy nagyon higgadt, nyugodt fellépése.

2.6.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

A kliens számára a legnagyobb probléma a munka és a magánélet eredményes összehangolása. Jelenleg az egészségügyben dolgozik ápolóként, amely teljesen kiszámíthatatlan munkaidővel jár. Vannak egynapos ügyelei is, amikor egyáltalán nem látja gyermekét. Anyagi helyzetük nem engedi meg, hogy a kliens ne dolgozzon, azonban ez sok konfliktus forrása is, hiszen munkája teljes embert igényel, és kiszámíthatatlan, hogy mikor végez egy nap. Férjével, mióta visszament dolgozni, sokat veszekszik, kevésbé rugalmas, mint az alany. Sokszor a férjnek kell mennie a gyerekért edzésre, iskolába, amely miatt rendszeresen elkésik a munkahelyéről.

2.6.4. Az élettörténeti adatok leírása

A kliens és férje két éve házasok, gyermekük hat éves. A kliens végzett szakápoló, a férj hulladékgazdálkodási agrármérnök, jelenleg egy hulladékfeldolgozó cégnél adminisztrátor. Gyermeküket nem tervezték, ettől függetlenül minden szeretetet igyekeznek neki megadni. Anyagilag nem jött rossz pillanatban a gyermek, de a nevelésére azóta sok pénzt költöttek. A férj nem keres rosszul, de nem is kiemel-

kedő a fizetése. Megviselte őket anyagilag a gyermek érkezése, ezért is kellett a kliensnek minél hamarabb visszamennie dolgozni. A kliens elmondása szerint házasságuk jó, mostanában kezdődtek csak el a veszekedések, mióta visszament dolgozni.

2.6.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

A klienssel hat alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: a foglalkoztatás helyzetnek megfelelő formájának közös meg- és kitalálása a klienssel, hogyan tud jelen lenni úgy a munkaerőpiacon, hogy a családi élet és a munka egyensúlyba kerüljön.

A segítő folyamat koncepciója az érzelmi támogatás, valamint a munkaügyi tanácsadás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával átbeszéljük, hogy a kliensnek milyen egyéb lehetőségei lennének a munkaerőpiacon, valamint arról is beszélgettünk, hogy egy ilyen helyzetet hogyan lehet jól kezelni, elsősorban az anya és az apa részéről.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. Az életmód és a család viszonya. A szülő mint példa a gyermek előtt, mitől lesz jó példa a szülő?
2. A társadalmi szerepvállalás a család életében
3. Családtámogatási formák Magyarországon

4. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Ön számára?
5. A munkába lépés lehetőségei (atipikus foglalkoztatás, részmunkaidő, távmunka)
6. A vállalkozói lét lehetőségei

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
Hányadik konzultáció?	A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége	Indoklás, megjegyzés
1.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
2.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
3.	Sikeres	A kliens hiányos tudással rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről, ezért aktívan volt jelen a beszélgetésen, végig figyelt. A családtámogatási formák közül többre jogosult a családjával, melyeket meg is fogják igényelni.
4.	Sikeres	Őszintén beszélt a programról, véleménye szerint nagyon hasznos a számára, de mondott kritikát is.
5.	Sikeres	A kliens központi problémája a munkavállalás kérdése, ezért nagyon aktívan volt jelen a beszélgetésben. Felkeltette az érdeklődését az atipikus foglalkoztatási lehetőségek.
6.	Semleges	A klienst nem igazán érdekli önálló vállalkozás indítása.

A találkozások során alkalomról alkalomra egyre bizalmibb viszony épült ki köztem és a kliens között. A 4-5. találkozás alkalmával már beavatott olyan dolgokba is a házasságával és a gyermekneveléssel kapcsolatban, melyekre nem gondoltam volna. A bizalmi légkör meglétére jó példa a következő beszélgetés köztem és a kliens között:

ÉN: Hogyan éli meg a gyermeke ezt a helyzetet?

ALANY: Szerintem ő még nem ért sokat ebből, csak annyit lát, hogy apa meg anya vitatkoznak sokat, és anya ritkábban van otthon.

ÉN: Beszélte vele erről?

ALANY: Mármint kivel?

ÉN: A gyerekekkel.

ALANY: Nem, nem. Az apjával szoktunk beszélgetni erről. Már ha nem lesz tányértörés a vége.

ÉN: Miért veszekednek ennyit Ön szerint?

ALANY: Feszültek vagyunk. Én a munka miatt, a férjem a gyerek miatt. Nem egy simulékony típus. Azt gondolja, hogy nem az ő dolga a gyereknevelés.

ÉN: Ön erről mit gondol?

ALANY: Azt, hogy szedje össze magát, és segítsen nekem. Azt.

A kliens kapcsán a bizalom már a kezdetektől fogva megvolt, ebből a szempontból nem kellett tennem semmit. A segítő folyamat kapcsán azt éreztem, hogy a férje felelősségét sokszor nagyobbak

látja, eltúlozza, mint a saját felelősségét. Céloomként tűztem ki, hogy erre felhívjam a kliens figyelmét, amely sikerült is.

2.6.6. Összefoglalás

A klienssel eredményes segítő folyamatot vittünk végig érzésem szerint. Sikerült közösen rájönnünk, hogy a probléma gyökerei sokkal mélyebben vannak annál, mint amit a kliens eredetileg gondolt. Számos kérdéses helyzetet tártunk fel a házasságában, amelyek hatással vannak a mostanra kialakult helyzetre. A klienssel továbbá feltérképeztük, hogy milyen családtámogatási formák vannak Magyarországon, amelyeket igénybe tudnak venni, valamint azt, hogy milyen atipikus foglalkoztatási lehetőségei vannak a munkaerőpiacon.

2.7. A hetedik alany esete

2.7.1. A konkrét eset leírása

Az alannyal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: a társadalmi szerepvállalás kérdése a család életében. A kliens úgy érzi, hogy nem tesz eleget ezen a téren sem ő, sem a családja.

2.7.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozás során a benyomásaim az alanyról semlegesek, nem gyakorolt rám különösebb hatást. A találkozóra pár perc késéssel érkezett, sűrűn szabadkozott emiatt. Viselkedésem, megjelenése, öltözete átlagos, hangulata kissé komor volt. Különösebben nem volt sem túl szimpatikus, sem túl antipatikus. Nem tudtam pontosan eldönteni még ekkor, hogy eredményesen tudunk-e együtt dolgozni. A problémájában leginkább az ragadott meg, hogy milyen fontosak számára a társadalmi szerepvállalással kapcsolatos kérdések, problémák.

2.7.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

A kliens számára az okoz problémát, hogy átlagos anyagi helyzetű családjával hogyan tudnak eredményesen részt venni a társadalmi szerepvállalás különböző szinterein. A család anyagi helyzete nem kiemelkedő, de nem is nevezhető rossznak. A kliens számára kérdés, hogy mennyiben kell példát mutatnia a társadalmi szerepvállalás terén gyermekének, valamint, hogy milyen lehetőségeik vannak e téren jelen anyagi helyzetükben.

2.7.4. Az élettörténeti adatok leírása

A kliens jelenleg öt éves gyermekével és párjával él egy másfél szobás albérletben. A kliens számára azért fontos a társadalmi szerepvállalás kérdése, mert saját maga számára is ez jelentette a kiutat a szegénységből és nyomorból. A kliens hét évvel ezelőtt, amikor munkáját elvesztette (eredeti végzettsége szabó), utcára került és hajléktalanként élt. A szociális ellátórendszer nem volt képes őt visszairányítani a munkaerőpiacra. Hajléktalanszállókon élt, sehova sem vették fel életkörülményei miatt. Egy hajléktalanokat segítő alapítványnak, valamint egy magánember segítőkézségének köszönheti, hogy olcsón albérletbe

tudott költözni, és munkát tudott vállalni. Ezután ismerkedett meg párjával, akivel gyereket vállaltak, miután anyagi helyzetük megnyugtatóan rendeződött.

2.7.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

A klienssel hat alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: a társadalmi szerepvállalás lehetőségeinek áttekintése a család anyagi helyzetéhez mérten.

A segítő folyamat koncepciója az érzelmi támogatás, a közös gondolkodás, valamint a tájékoztatás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával átbeszéljük, hogy a kliens miért érzi kényszernek azt, hogy ő is segítsen másokon, valamint azt, hogy anyagi helyzetükhöz mérten hogyan képesek részt venni a társadalmi szerepvállalásban. Ezen felül feladatomban éreztem arról is tájékoztatni a klienst, hogy milyen családtámogatási formák érhetők el Magyarországon, valamint, hogy milyen lehetőségei vannak a kliensnek a munkaerőpiacon, hogy minél eredményesebben vegyen részt a társadalmi szerepvállalásban (akár adományokkal, vagy hogy legyen több ideje különböző akciókban részt venni).

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. Az életmód és a család viszonya. A szülő mint példa a gyermek előtt, mitől lesz jó példa a szülő?
2. A társadalmi szerepvállalás a család életében, a szülő mint példa, a társadalmi szerepvállalás lehetőségei
3. Családtámogatási formák Magyarországon
4. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Ön számára?
5. A munkába lépés lehetőségei (atipikus foglalkoztatás, részmunkaidő, távmunka)
6. A vállalkozói lét lehetőségei

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Sikeres	A klienssel érdemben beszélgettünk arról, hogy ők hogyan figyelnek az egészséges életmód kialakítására, hogyan mutatnak példát a gyermeküknek e téren.
2.	Sikeres	A kliens központi problémája kapcsán megpróbáltuk megfejteni közösen, hogy miért érez ekkora nyomást a téma kapcsán; valamint arról is beszélgettünk, hogy anyagi helyzetükhöz mérten milyen lehetőségei vannak.
3.	Sikeres	A kliens hiányos tudással rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről, ezért aktívan volt jelen a beszélgetésen, végig figyelt. A családtámogatási formák közül többre jogosult a családjával, melyeket meg is fogják igényelni.
4.	Sikeres	A pályázati programot hasznosnak találta.

Két (családi) pont között

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
5.	Sikeres	Érdeklődött a különböző foglalkoztatási lehetőségek iránt, hasznos tanácsokat kapott a munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez és az ezzel összefüggő társadalmi szerepvállalás elősegítéséhez.
6.	Semleges	Nem érdeklődik vállalkozás indítása iránt.

A találkozások során fokozatosan tártuk fel azt az érzelmi állapotot, amelyben a kliens volt, azaz kényszernek érzi, hogy a hajléktalan múltjával ő is részt vegyen a társadalmi szerepvállalásban. Ez a kényszer negatívan hat a család életére érzésem szerint, a kliens mindent ennek rendel alá a család életében. A találkozások alkalmával fokozatosan próbáltam arra rávilágítani, hogy a kliens nem segíthet mindenkin, célzottan tud csak segíteni, egy-egy ügybe vagy akcióba beleállva. Az erre való ráeszmélésre példa az alábbi párbeszéd is:

ÉN: Mit ért pontosan „társadalmi szerepvállalás” alatt?

ALANY: Hát, amit például velem is csináltak. Hogy kihúztak engem a rosszból, és adtak egy lakást, el tudtam menni dolgozni. Ilyenek.

ÉN: Értem, és Ön most meg tudná ezt csinálni bárkivel?

ALANY: Hát, nem állunk úgy anyagilag.

ÉN: Akkor próbáljon meg valami kisebb dolgot.

ALANY: Például?

ÉN: Nem tudom, biztosan vannak olyanok,

amelyekhez nem kellene nagy költségek,
és célzottan lehet segíteni valakiknek.

Mondjuk ételosztás.

ALANY: A munkám mellett nem nagyon tudok
elszakadni otthonról. Meg a gyerek is.

ÉN: Igen, értem, teljes állásban dolgozik?

ALANY: Hivatalosan nem, csak félállás, de
tulajdonképpen olyan, mintha teljes állás lenne,
annyit dolgozok.

ÉN: Nem érdekelné valamilyen valóban
részmunkaidős, vagy távmunka lehetőség?

ALANY: De, nagyon is.

ÉN: És akkor lenne ideje például ilyen akciókban
részt venni.

ALANY: Igen.

2.7.6. Összefoglalás

Az első találkozás alkalmával nem voltam benne biztos, hogy milyen segítő folyamatot tudunk zárni a klienssel. Így utólag visszatekintve az alkalmakra úgy érzem, hogy a végére nagyon is sikeresnek mondhatjuk ezt a folyamatot. A klienssel fokozatosan tártuk fel, hogy miért okoz számára ekkora nyomást a társadalmi szerepvállalás kérdése, valamint át tudtuk tekinteni azt is, hogy milyen lehetőségei vannak e téren. Olyan lehetőségek, amelyeknél nem okoz gondot szerényebb anyagi helyzetük. A klienssel továbbá áttekintettük azt is, hogy milyen családtámogatási

Két (családi) pont között

formák érhetőek el számukra Magyarországon, amely szintén segíthet abban, hogy jobban tudjon figyelni a különböző társadalmi szerepvállalással kapcsolatos tevékenységekre. A munkaerőpiaci lehetőségeket is úgy tekintettük át, hogy leendő munkája ezt a célt szolgálja.

2.8. A nyolcadik alany esete

2.8.1. A konkrét eset leírása

Az alannyal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: családi konfliktusok, elsősorban a párjával, másodsorban gyermekével. Az anya-gyermek kapcsolat konfliktusokkal terhelt, nem értik meg egymást.

2.8.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozás alkalmával a kliens késve érkezett. Az egész konzultáció során zárkózott, visszahúzó volt, nem nyílt meg előttem. Csak a második alkalommal sikerült konkrétan rátérnünk, hogy milyen probléma kerülhet a segítő folyamat fókuszába. Első benyomásom az illetőről vegyes, úgy éreztem, nem szeretné, ha segítenének rajta, vagy csak fél felvállalni a problémáit. Viselkedése zavart, megjelelése és öltözete rendezetlen, hangulata komor volt. Úgy gondoltam, hogy nehéz segítő folyamat elé nézünk, ugyanis a kliens egyáltalán nem mutatkozott első alkalommal segítőkéssznek.

2.8.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

A kliens problémája többrétű. Egyrészt van egy folyamatos konfliktusa a párjával, aki nem szeretne részt venni a gyermek nevelésében. Rendszeresen eljár otthonról, többször ittas állapotban tér haza. A kliens párja szerint a gyermek nem az övé, a kliens azonban kitart amellett, hogy a férfie a gyermek. Az anya-gyermek kapcsolat sem problémamentes. A kliens gyermeke hat éves, most kezdte meg az általános iskolát. Figyelemzavaros, valamint többször volt agresszív az osztálytársaival. A család ezen kívül anyagi nehézségekkel is küzd, amely sokszor a konfliktusok alapja.

2.8.4. Az élettörténeti adatok leírása

A kliens hét éve él kapcsolatban párjával, gyermekük hat éves, nem tervezték. Az anya jelenleg munkanélküli, az ő munkanélküli segélyéből és az apa alkalmi munkáiból élnek. A kliens tizennyolc éves korában elköltözött otthonról, édesapja rendszeresen bántalmazta. Tizennyolc éves kora óta rendszeresen dolgozik, amint letette az érettségit, munkába állt. Felsőoktatási végzettsége nincs. Dolgozott re-

cepciósként, betanított segéd munkásként, irodai asszisztensként. Jelenleg problémát jelent számára a munkaerőpiacon való elhelyezkedés.

2.8.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

A klienssel hat alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: a jelenlegi családi helyzet pontos feltárása, a problémákkal való szembesülés lehetőségének megteremtése. A kliens munkaerőpiaci lehetőségeinek áttekintése.

A segítő folyamat koncepciója az érzelmi támogatás, a közös gondolkodás, valamint a tájékoztatás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával átbeszéljük, hogy a kliens családi élete milyen, milyen jellemzői vannak. Szerettem volna, ha a kliens felismeri saját, családon belüli problémáit, és közösen megoldásokat keresünk erre. Ezen felül feladatomban éreztem arról is tájékoztatni a klienst, hogy milyen családtámogatási formák érhetők el Magyarországon, valamint, hogy milyen lehetőségei vannak a kliensnek a munkaerőpiacon, hogy a család kilábaljon az anyagi bizonytalanságból, valamint, hogy függetlenedni tudjon anyagilag a párjától.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. Az életmód és a család viszonya. A szülő mint példa a gyermek előtt, mitől lesz jó példa a szülő?

2. A társadalmi szerepvállalás a család életében, a szülő mint példa a társadalmi szerepvállalás lehetőségei
3. Családtámogatási formák Magyarországon
4. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Ön számára?
5. A munkába lépés lehetőségei (atipikus foglalkoztatás, részmunkaidő, távmunka)
6. A vállalkozói lét lehetőségei

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Sikertelen	A kliens szinte egyáltalán nem nyilatkozott családi életéről, az apa-gyermek, anya-gyermek, apa-anya kapcsolatáról.
2.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
3.	Sikeres	A kliens hiányos tudással rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről, ezért aktívan volt jelen a beszélgetésen, végig figyelt. A családtámogatási formák közül többre jogosult a családjával, melyeket meg is fogják igényelni.
4.	Semleges	A kliens még nem tudja eldönteni, hogy mennyiben hasznos számára a program.
5.	Sikeres	A kliens központi problémájának megoldására egy lehetőség a munkavállalás kérdése, ezért nagyon aktívan volt jelen a beszélgetésben. Felkeltette az érdeklődését az atipikus foglalkoztatási lehetőségek.
6.	Semleges	Nem érdekli a vállalkozásindítás.

A találkozások során fokozatosan tártuk volna fel, hogy milyen helyzetek fordulnak elő a család életében, azonban a kliens rendszeresen elzárkózott az elől, hogy a magánéletükről beszéljen. Ezen a téren nem sikerült áttörést elérnünk, azonban a foglalkoztatási lehetőségek iránt fogékony volt. Ezt a fogékonyságot mutatja az alábbi párbeszéd is, amelyre az ötödik alkalommal került sor:

ÉN: Jelenleg munkanélküli. Jól tudom?

ALANY: Igen.

ÉN: Hol szokott állást keresni?

ALANY: Interneten szoktam nézegetni.

ÉN: Talált mostanában valami érdekeset?

ALANY: Nem igazán.

ÉN: Mit csinálna legszívesebben?

ALANY: Nem tudom. Valami fizikailag nem megterhelőt, meg ami nem vesz el annyi időt.

ÉN: Gondolkodott már olyanban, hogy nem teljes állást vállal?

ALANY: Mire gondol?

ÉN: Hát, hogy mondjuk távmunka, sok olyan lehetőség van, amit otthonról lehet végezni.

ALANY: Igen? Ilyen van?

ÉN: Van. Érdekelne egy ilyen lehetőség?

ALANY: Persze.

2.8.6. Összefoglalás

A klienssel vegyes végkimenetelű segítő folyamatot zártunk. A segítő folyamat elején kitűzött célok közül többet sikerrel teljesítettünk: a kliens képet kapott arról, hogy milyen atipikus foglalkoztatási lehetőségei vannak a munkaerőpiacon, melyekkel véleményem szerint élni is fog. Ezen felül tájékoztatást kapott a különböző családtámogatási formákról, melyek elérhetők Magyarországon. Ez is sok segítséget adhat a családnak. A kliens azonban sajnos nem mutatott nyitottságot a családi problémákkal való szembesülés terén, ezektől teljesen elzárkózott, ezért jeleztem a helyi családsegítő szervezetnek, hogy kísérik figyelemmel a családot.

2.9. A kilencedik alany esete

2.9.1. A konkrét eset leírása

Az alannal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: munkamegosztás a családon belül, anyagi terhek közös viselésének kérdése.

2.9.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozás a szolnoki VOKE Csomóponti Művelődési Központban történt meg. Az első találkozás során az alany közömbös volt, nem tudta eldönteni, hogy mit gondoljon erről a lehetőségről. Az első találkozás során az alany kifejtette, hogy csekély reményt fűz a programhoz, és úgy gondolja, hogy elsősorban saját magának kéne megoldania a problémáit, de nem zárkózik el a segítségnyújtás elöl. Az első benyomásom a kliensről az volt, hogy jól szituált, két lábban a földön álló nő. Külseje ápolt, rendezett, kommunikációja igényes, mondatai jól megformáltak, érződik, hogy ad a külsejére és a megvilátkozásainak minőségére.

2.9.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

Az alany az első alkalommal az interjú során felvázolta a problémát. Az alany legfőbb problémája, hogy úgy érzi, sokkal nagyobb szerepet és feladatrészt vállal a családi életből, mint férje. Rendszeresen találkozik azzal a problémával, hogy egy nehéz nap után a férje nem képes segítségére lenni, sem érzelmileg, sem a háztartási munkákban. Óvodás gyermeküket rendszeresen ő viszi és hozza, a férje ezek alól mindig a munkára való hivatkozással bújik ki. Teljes állása mellett a nő nagy terherként éli meg ezt a helyzetet.

2.9.4. Az élettörténeti adatok leírása

Az alany és férje 6 éve házasok, gyermekük most 5 éves. A házasságuk elején nyoma sem volt a mára kialakult helyzetnek, nem volt előzménye. A támasznyújtás jelei először 1-2 éve mutatkoztak, amikor a férfi elkezdte kivonni magát a háztartási munkákból, és a gyerekeket is lazábban kezdte el felfogni. A kliens 12 éve dolgozik egy ingatlanok adás-vételével foglalkozó cégnél, szülése után visszavárták őt a munkahelyére. Amint tudott, visszament dolgozni, mert egy fizetésből nehezen tartották el magukat.

2.9.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

Az alannyal 10 alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: az alany érzelmi támogatása, valamint segíteni neki kedvezőbb munkabeosztás kialakításában.

A segítő folyamat koncepciója a munkaügyi tanácsadás, valamint az érzelmi támogatás volt. A problémahelyzet feltárására a tervem az volt, hogy a konzultációk alkalmával, az alany bizalmát egyre inkább elnyerve, az alany egyre mélyebben avasson be a problémájába, egészen a probléma gyökeréig leásva.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. A munka hatása a családi életre, a családi kapcsolatokra
2. A családi hagyományok és tradíciók általában, és a saját családjában
3. Családon belüli munka és szerepmegosztás, az ebből fakadó konfliktusok
4. A gyermeknevelés feladatai, szerepei
5. Az életmód és a család viszonya
6. A társadalmi szerepvállalás a család életében
7. Családtámogatási formák Magyarországon
8. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Önök számára?

9. A munkalehetőségek áttekintése
 10. A vállalkozói létforma lehetőségei, előnyei,
 hátrányai

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Sikeres	A kliens fenntartásokkal ugyan, de partner volt a segítő folyamat elindításában. A téma kapcsán kifejtette saját tapasztalatait családi életében, valamint lehetséges megoldásokat is felvázoltunk közösen.
2.	Sikeres	A kliens folytatta nyílt kommunikációját a családjáról, és mélyrehatóan beavatott családi szokásaikba és hagyományaikba.
3.	Sikeres	A kliens fő problémaforrása volt a konzultáció témája, így még a korábbiaknál is közlékenyebb volt. Részletesen mesélt a fennálló helyzetről.
4.	Sikeres	A klienssel a gyermeknevelés témaköre kapcsán kifejezetten sikeres alkalmat zártunk. Őszintén beszélt a gyermekneveléssel kapcsolatos félelméről, valamint arról is, hogy mennyire nagy felelősségnek érzi azt, és arról is, hogy érzése szerint férje ebben kevesebb szerepet vállal, mint kéne.
5.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
6.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
7.	Sikeres	A kliens megfelelő tudással rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről, ezért ezen a konzultáción csak áttekintettük, van-e esetleg olyan családtámogatási forma, amit korábban nem vettek igénybe.
8.	Sikeres	A kliens őszintén beszélt a pályázati programról, amiről nagyon jó véleménnyel volt.
9.	Sikeres	A kliens központi problémájához szorosan kapcsolódik a munkavállalás kérdése is. Felkeltette az érdeklődését az atipikus foglalkoztatási lehetőség.
10.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.

A találkozások során már a kezdetektől érzékelhető volt az alany részéről, hogy fenntartásokkal, de bizalommal fordul felém. Ennek megfelelően találkozásról találkozássra mélyült a bizalmi kapcsolat közöttünk, és egyre komolyabban és mélyebben tudtunk belemenni egy-egy témába. A találkozások sikerességét bizonyítja az alábbi párbeszéd is, amely a hatodik alkalommal történt meg:

ÉN: Mit gondolsz, hogyan tudna változtatni ezen a helyzeten?

ALANY: Hát, őszintén szólva: fogalmam sincs. Nagyon sokszor próbáltam már meg kommunikálni ezt neked...

ÉN: És hogy reagált?

ALANY: Általában veszekedésbe torkollott a dolog.

ÉN: A gyerek előtt?

ALANY: Nem, azért arra figyelünk, hogy ne.
Vagy ne annyira.

ÉN: Értem. Hogyan tovább most?

ALANY: Nem tudom. Azt érzem, hogy ez sok
nekem. Nagyon sok.

ÉN: Teljesen érthető ez az érzés.

ALANY: Hogy nekem kötelezettségeim vannak,
neki meg semmi. És ez bosszant.

ÉN: Érthető.

A kiragadott párbeszéd-részletből is kiderül, hogy az alany tisztában van a fennálló élethelyzetével, csak a megoldással nem. Az alany a fenti párbeszéd-részlethez hasonló nyíltsággal kommunikált mindegyik konzultáció alkalmával, amelyeken végig arra törekedett, hogy megoldást találjon a problémáira.

2.9.6. Összefoglalás

Összességében elmondható, hogy egy sikeres segítő folyamatot zártunk a klienssel, amelyben alaposan körbejártuk a fennálló krízishelyzetet. Habár konkrét megoldást a program alatt nem sikerült elérnünk, de aktívan gondolkodtunk a problémáról és annak lehetséges megoldásairól. A program zárultával a kliens feladata, hogy ezeket a megoldási lehetőségeket kipróbálja, és a konzultációk során megszerzett tudást kamatoztassa.

2.10. A tizedik alany esete

2.10.1. A konkrét eset leírása

Az alannyal az EFOP 5.2.4-17. számú, Családok a családokért: interaktív közművelődési szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi együttműködések megteremtése érdekében című projekt keretében kerültem kapcsolatba. Az alany problémája, megoldandó helyzete: gyerekvállalás, gyerekevelés kérdései.

2.10.2. Az első találkozás leírása

Az első találkozás a szolnoki VOKE Csomóponti Művelődési Központban történt meg. Az első találkozás során az alany kissé félénk volt, nehezen nyílt meg. Érezhetően nem volt meg az a feltétlen bizalom az irányomba, de ez nem is volt elvárható. Viselkedése kicsit nyugtalan volt, feszélyezte a helyzet, amibe került. Külsője ápoltságát, megjelenése igényes, jól öltözött volt.

2.10.3. A probléma-feladat-nehézség körülhatárolása, pontos megfogalmazása, a helyzet jelenleg fennálló sajátosságainak bemutatása

Az alany az első alkalommal az interjú során felvázolta a problémát. Az alany sajátos családi helyzete

miatt anyagi nehézségekkel küzd, valamint párjával való kapcsolata is kezd megromlani. Az alany és párja két gyereket tervezett vállalni, de az első gyermek után nehezen jön össze a második.

2.10.4. Az élettörténeti adatok leírása

Az alany jelenleg 28 éves, párjával tervezik a második gyermek vállalását. Abban maradtak, hogy a gyerekek között 4-5 év korkülönbséget szeretnének, és ha anyagi helyzetük megengedi, akkor majd elgondolkodnak azon, hogy kövesse őket akár a harmadik is.

2.10.5. A segítő munka folyamatának bemutatása

Az alannal 10 alkalommal találkoztam. A segítő kapcsolat céljának pontos megfogalmazása: biztos anyagi lehetőségek felkutatása, családtámogatási lehetőségek megismerése.

A segítő folyamat elsődleges célja a munkaügyi tanácsadás, valamint a fennálló családi helyzet megismerése és annak tudatosítása, hogyan lehet működőképes a család.

A találkozásokon az alábbi témák kerültek elő:

1. A munka hatása a családi életre, a családi kapcsolatokra

2. A családi hagyományok és tradíciók általában, és a saját családjában
3. Családon belüli munka és szerepmegosztás, az ebből fakadó konfliktusok
4. A gyermeknevelés feladatai, szerepei
5. Az életmód és a család viszonya
6. A társadalmi szerepvállalás a család életében
7. Családtámogatási formák Magyarországon
8. A pályázati programról való beszélgetés.
Hasznos-e ez a program az Önök számára?
9. A munkalehetőségek áttekintése
10. A vállalkozói létforma lehetőségei, előnyei, hátrányai

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
<i>Hányadik konzultáció?</i>	<i>A konzultáció sikeressége vagy sikertelensége</i>	<i>Indoklás, megjegyzés</i>
1.	Semleges	A kliens kissé tartózkodó volt, nehezen nyílt meg. A munka világa érezhetően feszültséget okoz neki, nagy nyomás nehezedik rá a család fenntartójaként. Feszültséget okoz számára az is, hogy bölcsészként nem a szakterületén helyezkedik el. Nehezen beszélt a családon belüli kapcsolatokról is. A családi élményt nagyban meghatározza az a tudat, hogy nem ennyi gyereket akartak vállalni.
2.	Sikeres	A kliens családjában még kevésbé alakultak ki ilyen szokások, hagyományok. Felismerte azonban, hogy ilyen szokások és hagyományok kialakítása talán segítséget nyújthat érzelmileg ebben a nehéz anyagi helyzetben.

Két (családi) pont között

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
3.	Semleges	A kliens elmondta, hogy most kezdik csak kialakítani azokat a szerepeket, feladat- és munkamegosztásokat, amelyekkel eredményes családként tudnak működni. Egyelőre ez kifejezetten konfliktusos folyamat, de vannak már bejáratott elemek.
4.	Sikeres	A klienssel a gyermeknevelés témaköre kapcsán kifejezetten sikeres alkalmat zártunk. Őszintén beszélt a gyermekneveléssel kapcsolatos félelméről, valamint arról is, hogy mennyire nagy felelősségnek érzi azt. Ebben nagyon számít a párjára is, akivel közel azonos gyerekevelési nézeteket vallanak.
5.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
6.	Semleges	A kliens számára nem volt különösebben érdekes a téma, nem játszik mindennapi szerepet életükben, ezért kissé érdektelen volt a beszélgetés.
7.	Sikeres	A kliens szinte semmilyen tudással nem rendelkezett a családtámogatási lehetőségekről. A családtámogatási formák közül többre jogosult a családjával, melyeket meg is fogják igényelni.
8.	Sikeres	A kliens őszintén beszélt a pályázati programról, több helyen nagyon jó véleménnyel volt a programról, de kritikával is illette azt. Elismerte, hogy már most sokban segített a családjának ez a program.
9.	Sikeres	A kliens központi problémája a munkavállalás kérdéséhez is kapcsolódik, ezért nagyon aktívan volt jelen a beszélgetésben. Aktívan keresi a lehetőséget, hogy érdeklődéséhez közelebb eső, és anyagilag is kedvezőbb munkalehetőséget nyerjen el.

KONZULTÁCIÓS NAPLÓ		
10.	Sikeres	A kliens régóta tervezgette saját vállalkozás indítását, ezért érdeklődve volt jelen a beszélgetésben. Hasznos gyakorlati tanácsokat kapott elmondása szerint.

A találkozások során a kliens egyre nyíltabban és őszintébben kezdett el kommunikálni a krízishelyzetéről, elmondása szerint számos dolog volt, amire a konzultációk során jött rá, vagy a konzultációk indítottak el benne olyan kérdéseket, melyek később hasznosulhatnak a családi életében. A találkozások sikerességét bizonyítja az alábbi párbeszéd is, amely a hatodik alkalommal történt meg:

ÉN: Most jelenleg hol dolgozik?

ALANY: Egy hotelben. Recepciósként.

ÉN: Szereti?

ALANY: Nem igazán.

ÉN: Jól fizet?

ALANY: Azt se mondhatjuk.

ÉN: Miért nem keres más munkát?

ALANY: Egyrészt kevés lehetőség van itt

a városban. Másrészt meg pont most?

És ha hónapokig semmi? Ez legalább biztos.

ÉN: Tudja, hogy hol kéne keresgélni?

ALANY: Nem igazán.

ÉN: Ismer álláskereső oldalakat?

ALANY: Igen. De nem aktuális.

ÉN: Azért érdemes nézelődni. Hátha.

ALANY: Oké, fogok. Ránézek. Hátha.

A kiragadott párbeszéd részletből is érzékelhető, hogy az alany alapvetően nyitott, érdeklődő. Nem zárkózik el a felajánlott lehetőségek elől, valamint aktívan részt vesz a beszélgetés alakításában.

2.10.6. Összefoglalás

Az alannal abszolút sikeres segítő folyamaton vagyunk túl. Ehhez nagyban hozzájárult az alany pozitív viszonyulása a programhoz, valamint az, hogy a program célkitűzései sok ponton érintkeztek a kliens krízishelyzetével. A klienssel áttekintettük, hogy milyen családtámogatási formák érhetőek el számukra Magyarországon, amely segíthet abban, hogy nehézkes anyagi helyzetük oldódjon egy kicsit. A konzultációk során pedig a kliens tudatosan végiggondolhatott bizonyos kérdéseket a családi élet kapcsán. Elmondása szerint ez a helyzet olyan témákat, kérdéseket is felvetett benne, amelyekről eddig nem, vagy csak alig gondolkozott.

3. Összegzés

Összességében elmondható, hogy a projekt eredményesen tudott segíteni a projektben résztvevő kliensek nagy részének. Akiknek a projekt nem tudott érdemi segítséget nyújtani, azoknál a klienseknél kértük az illetékes szolgálatok bevonását. Projektünk célját, hogy a családokat hozzásegítsük őket a sikeres gyermekneveléshez, úgy gondolom, hogy sikerült megvalósítanunk. A kliensek akár érzelmileg, akár szakmailag megfelelő támogatást kaptak, hogy a gyermeknevelést minél sikeresebben tudják megvalósítani. Úgy gondolom, sikerült megalapoznunk azt a hosszú távú célunkat, hogy a gyerekekből sikeres felnőttek váljanak. Ehhez a szülők szemléletformálásával járultunk hozzá. A projekt által kitűzött további célok a legtöbb kliensnél maradéktalanul megvalósultak: a családdal, mint a társadalom alapkövével kapcsolatos felfogásuk pozitív irányba változott, hasznos tudással vértéződtek fel a résztvevők a sikeres gyermeknevelés terén, gyakorlati tudásra tettek szert a családtámogatási formák kapcsán.

Személyesen én is sokat tanultam ebből a projektből. Nagyon érdekes és izgalmas emberekkel találkoztam, akik nyitottak voltak a változásra és változtatásra. Voltak olyanok is, akik nem, vagy csak kezdetben nem voltak nyitottak, a velük való munka

Két (családi) pont között

is hasznos tapasztalatokat biztosított a számomra. Véleményem szerint a program reális célokat tűzött ki maga elé, és a megfelelő eszközöket választotta ezen célok megvalósításához.

4. Szakirodalom

- Apter, Terri (2002). A magabiztos gyermek, Budapest: Vigilia.
- Aries, Philippe (1987). Gyermek, család, halál: Tanulmányok.
- Asen, Elia (1997). A boldog család és a hozzá vezető út, Budapest: Park.
- Bagdy Emőke (1987). Családi szocializáció és személyiségzavarok, Budapest: Tankönyvkiadó.
- Benkő Ágota (1990, szerk.) Egészséges család – egészséges nemzet, Budapest: Családkongresszus. NOE.
- Berne, Eric (1987). Emberi játszmák, Budapest: Gondolat.
- Bognár Gábor – Telkes József (1986). A válás lélektana, Budapest: Közgazdasági és Jogi.
- Bovet, Theodor (2002). Felette nagy titok. Könyv a házasságról, Budapest: Vigilia, Sapientia Családpedagógiai Füzetek 2.

- Campbell, Ross (1994). A szülői hivatás, Budapest: Harmat Kiadói Alapítvány.
- Chapman, Gary (2002). Egymásra hangolva. Az öt szeretet-nyelv a házasságban, Budapest: Harmat.
- Chapman, Gary (2002). Családi összhangzattan. A családi harmónia öt jellemzője, Budapest: Harmat.
- Cseh-Szombathy László (1985). A házastársi konfliktusok szociológiája, Budapest: Gondolat.
- Cseh-Szombathy László (1984). A válások társadalmi okai. *Valóság*, 5. évf.
- Cseh-Szombathy László (1987). A rokonság szerepe a mai társadalomban, *Magyar Tudomány*, 5. évf.
- Czibere Ibolya (2006, szerk.). Családszociológia, Debrecen.
- Hegedűs Judit (2006, szerk.). A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése: Család, gyerek, társadalom, Budapest: Bölcsész Konzorcium.

Esettanulmány az EFOP 5.2.4-17. számú,
Családok a családokért: interaktív közművelődési
szerepvállalás a cselekvő és értékteremtő családi
együttműködések megteremtése érdekében
című projekthez

Kiadó:

VOKE Csomópointi Művelődési Központ
5000 Szolnok, Jubileum tér 1/a.
Telefon: 0656/423-304

Szerkesztő: Horváth Zoltán
Kapcsolattartó: Balázsiné Gődér Ágnes

Szolnok, 2020.

ISBN 978-615-6267-00-9